

„Víz az élet gondozzuk közösen”



„Víz Keretirányelv”

**Az Európai Parlament és a Tanács 2000.október 23-i  
2000/60/EK Irányelv  
az európai közösségi intézkedések kereteinek  
meghatározásáról a víz politika területén**

## A VKI előzményei

Az európai vízpolitika három időszaka

- 1973-1988 a fő vízminőségi határértékek meghatározása
- 1988-1995 emissziók korlátozása
- 1995 → a VKI kidolgozása, vízminőség, az emissziók korlátozása, számos korábbi irányelv helyettesítése. Hatálybalépése 2000 dec. 22.

## Miért volt szükség a VKI kidolgozására

- A korábbi irányelvek elavultak
- Nem volt elég hatékony
- A módszer nem volt integrált
- Fenntartható fejlődést biztosító politikák bevezetése



## VKI célja, módszere

- **Vizeink állapota legyen jó**
- Mikorra? 2015
- Mi az hogy jó?

**Jó (ökológiai) állapot:** Ha a vízhasználatokra igényelt víz mennyisége és minősége megfelel a szabott követelményeknek, ill. a vizektől függő természetes élőhelyek működését nem zavarják az ember által okozott változások

Egy víztestnek olyan ökológiai állapota amely egy teljesen emberi behatásoktól mentes körülmények között állna fenn (referencia állapot)

### Az ökológiai állapotot megmutatja a:

- vízben élő különböző élőlénycsoportok, és mennyiségük
- algák, vízi-, vízparti növények, állatok



1. A hasonló vizeket csoportosíthatjuk, un tipológiát alkotunk rájuk egy féle referenciaállapot jellemző. Csoportosítás alapja: vízhozam, áramlástípus, mederközet stb.
2. Vizeink állapotának vizsgálata → minősítés, osztályozás (1-5, kiváló, jó, közepes, mérsékelt, rossz)



## Mi a teendő

### Ha nem jó ökológiai állapotú a víztest:

- Kideríteni az okot (emberi hatások, terhelés vizsgálata)
- Tenni kell a cél érdekében (kockázatbecslés, intézkedési programok)
- Kell egy jó terv (Vízgyűjtő Gazdálkodási Terv)
- Pénz
- Ellenőrzés, társadalom széles körű bevonása
- Jelentésszerű kötelezettség az EU felé



## Keretirányelv szerkezete

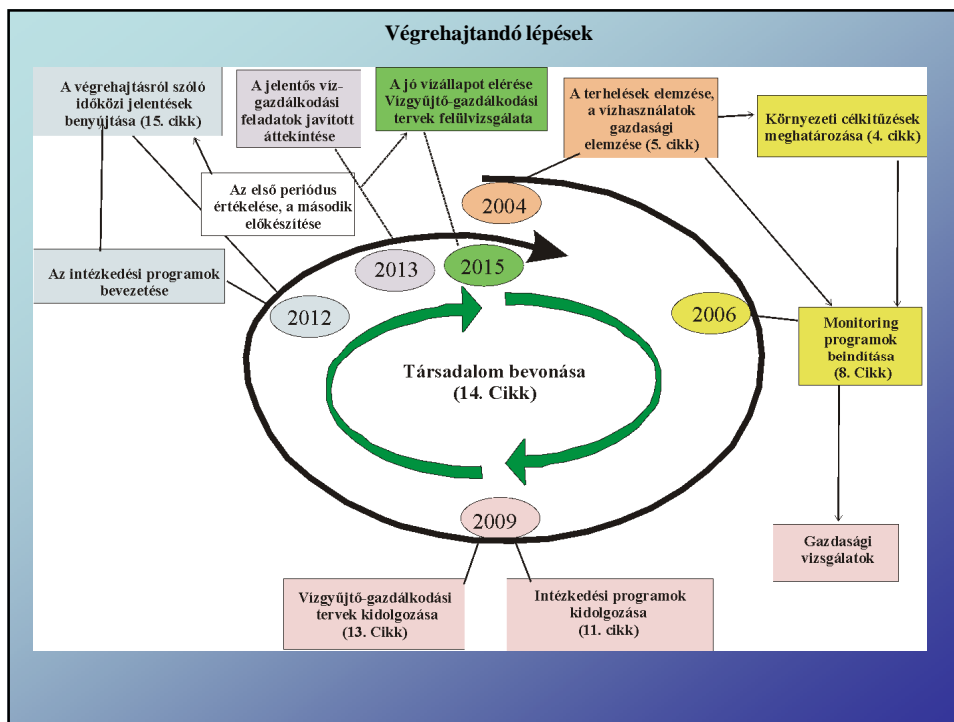
- 26 cikk, 10 melléklet

### Cikk PI:

1. cikk: A cél
2. cikk: Fogalom-meghatározások
3. cikk: Az igazgatási intézkedések összehangolása a vízgyűjtő kerületekben
4. cikk: Környezeti célkitűzések
5. cikk: A vízgyűjtő kerület jellemzői, az emberi tevékenység környezeti hatásainak felülvizsgálata és a víz használatának gazdasági elemzése
6. cikk: A védett területek nyilvántartása
7. cikk: Az ivóvíz kitermelésre használt vizek
8. cikk: A felszíni vizek állapotának, a felszín alatti vizek állapotának és a védett területeknek a monitoringja
9. cikk: A vízi szolgáltatások költségeinek visszatérülése
10. cikk: Kombinált módszer a pontszerű és a diffúz szennyező forrásokhoz
11. Cikk: Az intézkedési programok
12. Cikk: A tagállamok szintjén nem megoldható problémák
13. Cikk: A vízgyűjtő gazdálkodási tervek
14. Cikk: A társadalom tájékoztatása és konzultációk
15. cikk: Jelentés

### Melléklet PI:

- I. Melléklet: A hatáskörrel rendelkező hatóságok listájának tartalmára vonatkozó előírt információk
- VIII. Melléklet: A fő szennyező anyagok indikatív listája
- IX. Melléklet: Kibocsátási határértékek és környezet minőségi szintek



## A VKI bevezetésének fő lépései

### 1. Jogharmonizáció

### 2. A kompetens hatóság kijelölése Határidő: 2004 június 22.

### 3. A Vízyűjtő Kerületek kijelölése, Vízyűjtő gazdálkodási tervezési egységek meghatározása. →

Vízyűjtő-gazdálkodási tervezés területi egységei és a tervezés felelősei

<u>Tervezési egység</u>	<u>Tervezés felelőse</u>
• Duna vízyűjtő	ICPDR
• Duna részvízyűjtői (Duna, Tisza, Dráva stb.)	KvVM
• Magyarország területe	OKTVF
• Magyar részvízyűjtők kijelölt	miniszter által
• Vízyűjtő-gazdálkodási tervezési részegységek	KÖVIZIG* területileg illetékes KÖVIZIG**
• *miniszter által kijelölt környezetvédelmi, vízügyi és természetvédelmi hatóságok közreműködésével	
• **illetékességgel rendelkező hatóságok közreműködésével	



### A VKI bevezetésének fő lépései

#### 6. Speciális víztestek, speciális területek kijelölése

Referencia víztestek kijelölése, referencia feltételek meghatározása. Vízi ökoszisztémák jellemzése kiválasztott élőlény együttesek alapján (fitoplankton, fitobenton, makrogerinctelenek, makrofita, halak)

Fontos, mert ehhez viszonyítjuk az általános környezeti célkitűzést, a jó állapotot → csak olyan kis mértékű eltérés amely nem zavarja az adott ökoszisztéma hosszú távú fennmaradását

#### 7. A Víztestek állapotának megismerése, minősítése (Monitoring hálózatok kiépítése, üzemelése)

#### 8. Terhelések meghatározása, emberi tevékenység hatásának felmérése

#### 9. Kockázatbecslés

#### 10. Környezeti célkitűzések →

##### a) felszíni víztestekre

- állapotromlás megakadályozása
- 2015-ig a felszíni vizek jó állapotának elérése,
- az erősen módosított és mesterséges víztesteknél a jó ökológiai potenciál, ill. jó kémiai állapot,
- az elsőbbségi és a kiemelten veszélyes anyagok által okozott szennyeződés csökkentése és fokozatos kiiktatása.

##### b) felszín alatti víztestekre

- állapotromlás megakadályozása, a szennyezés megelőzése és korlátozása,
- 2015-ig a felszíni alatti vizek jó állapotának elérése,
- a szennyezőanyag-koncentráció növekvő tendenciájának megfordítása

##### c) védett területekre

- 2015-ig vagy előbb minden előírás maradéktalan teljesítése.

### A VKI bevezetésének fő lépései

#### 11. Intézkedési programok kidolgozása

#### 12. Gazdasági elemzések

#### 13. VGT megalkotása →

#### A VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁSI TERV TARTALMA

- 1. A vízgyűjtő, részvízgyűjtő általános leírása
- 2. az emberi tevékenység felszíni és felszín alatti vizek állapotára gyakorolt jelentős terheléseinek és hatásainak összefoglalása
- 3. a védett területek azonosítása és térképi ábrázolása
- 4. a vizek állapotának megfigyelésére létesített monitoring hálózatok térképi ábrázolása
- 5. a monitoring hálózatok eredményeinek bemutatása térképi formában
- 6. térképi ábrázolás térinformatikai rendszerben
- 7. környezeti célkitűzések listája
- 8. összefoglaló leírás a vízhasználatok gazdasági elemzéséről;
- 9. az intézkedési programok összefoglalása,
- 10. programok és tervek jegyzéke
- 11. a közvélemény tájékoztatására és konzultációkra tett intézkedések összefoglalása
- 12. dokumentumok hozzáférési helyei
- 13. a hatáskörrel rendelkező hatóság megnevezése és adatai.

## A részvétel tervezése a direktíva különböző fázisaiban

### I. Fázis: Átvétel a nemzeti törvénykezésbe, Vízyűjtő kerületek azonosítása 2003-2004

- Információ, tájékoztatás
- Véleményezés írásban vagy szóban

### II. Fázis: A terhelések, hatások, tipológia elemzése 2004-2006

- Információ, tájékoztatás
- Konzultációk szervezése, véleményezés
- Az észrevételek összegyűjtése, elemzése, figyelembevétele, informálás

### III. Fázis: A monitoring programok üzemelése, Vízyűjtő Gazdálkodási terv elkészítése, társadalmi konzultáció 2006-2009

2006 december - Ütemterv és munkaprogram a vízyűjtő gazdálkodási tervek elkészítéséhez észrevételezésre

Tervezett konzultációs intézkedések

2007 július - Írásbeli állásfoglalás

2007 december - A vízyűjtők jelentős vízgazdálkodási kérdéseinek előzetes áttekintése

2008 július - Írásbeli állásfoglalás

2008 december - A vízyűjtő gazdálkodási terv javaslata rendelkezésre áll

2009 július Írásbeli állásfoglalás

2009 december - A tervek végrehajtásának megkezdése

Véleményezési lehetőség 2009 július 31-ig [www.vizeink.hu](http://www.vizeink.hu) honlapon „Véleményezze” fórum menüpont alatt

## Ha én társadalom lennék...

### VKI megismerése

#### 1. VKI megismerése:

1. Magának a VKI-nak az átolvasása
2. A Társadalmi Útmutató megismerése
3. A Vidékfejlesztés és a VKI kapcsolata- tanulmányok áttekintése
4. A Kísérleti Vízyűjtőterületekről készült jelentések megismerése ( Milyen módszereket használtak a társadalom bevonására, tapasztalatok leírása)
5. A jelenlegi magyarországi helyzet megismerése: Országjelentés 2004, Országjelentés 2005

Honlapok listája

#### Magyar nyelvű honlapok

[www.euvki.hu](http://www.euvki.hu) Az EU Víz Keretirányelv (VKI) magyar honlapja

[www.aquadocinter.hu](http://www.aquadocinter.hu) A vízügyi szervezetek nemzetközi honlapja

[www.mtvsv.hu](http://www.mtvsv.hu) A Magyar Természetvédők Szövetségének honlapja. [www.emla.hu/rakos](http://www.emla.hu/rakos)

Környezeti Menedzsment és Jog Egyesület honlapja.

[miau.gau.hu/miau/60/fanclub](http://miau.gau.hu/miau/60/fanclub) MIAU Club - Non-profit szervezetek honlapja

[www.vizugy.hu](http://www.vizugy.hu) Vízügyi honlap

[www.ovf.hu](http://www.ovf.hu)

#### Angol nyelvű honlapok

[www.eu-wfd.info](http://www.eu-wfd.info) Water Framework Directive – EU-Twinning Project on the Implementation in Hungary A VKI magyarországi végrehajtását segítő EU „twinning projekt”

[europa.eu.int/comm/environment/water](http://europa.eu.int/comm/environment/water) Európai Bizottság honlapja

[forum.europa.eu.int/Public/irc/env/library](http://forum.europa.eu.int/Public/irc/env/library) WFD CIRCA - A VKI végrehajtásának EU szintű nyilvános honlapja

### Ha én társadalom lennék... A „területem” megismerése VKI szemszögből

Információ gyűjtés a „területemről”

Számba venni a felszíni vízfolyásokat: melyek lettek felszíni víztestek, s milyen típusba lettek besorolva, víztest határok merre húzódnak.

Területünkön milyen felszín alatti vizek találhatóak, milyen víztest besorolást kaptak.

Vannak-e speciális víztestek, területek a területünkön:

mesterséges víztestek

módosított víztestek

Védett területek: Natura 2000, felszín alatti ivóvíz bázis, sérülékeny ivóvízbázis, fürdővíz

A víztestekre milyen monitoring hálózat érvényes?

A terhelések, hatások számbavétele:

pontoszerű szennyező források: pl szennyvíz kibocsátók kommunális-ipari  
diffúz szennyező források

## Hol tartunk ma

### Vízgyűjtő gazdálkodási tervezés területei

- Vízgyűjtő → Duna –medence 1 országos terv
- Részvízgyűjtő: Duna (Pozsony és a Dráva torkolat között), Tisza, Dráva, Balaton 4 db részvízgyűjtő terv
- Tervezési alegységek 42 db alegységi terv

### A Holocén Természetvédelmi Egyesület szerepe:

Együttműködve az ÉKÖVÍZIG-el

5 tervezési alegység társadalmassítása, konzultációs anyag véleményezése

Különböző tervek összehangolása (turizmus, árvízvédelem, halászat, infrastruktúra)

- Sajó- Bódva ae. Miskolc Vörösmarty Művelődési Ház 2009.07.14. 14-17 óra
- Tarna ae. Gyöngyös 2009. 07. 15. 14-17 óra PH.
- Tokaj-hegyalja ae. Sárospatak 2009. 07. 16. 14-17 óra PH.
- Bükk és Borsodi mezőség ae. Mezőkövesd 2009. 07. 21. 14-17 óra PH.
- Hernád-Takta ae. Encs 2009.07.22. 14-17 óra PH.

- További információ

[www.vizeink.hu](http://www.vizeink.hu)

Holocén Természetvédelmi Egyesület

3525 Miskolc Kossuth u 13

46/508-944

[www.holocen.hu](http://www.holocen.hu)

**Köszönöm a figyelmet!**